



„Soča“ izhaja vsak petek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta 2.20
Četvrt leta 1.10

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tistopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 "
6 " " " " 3 "
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“ na starem trgu; in nanski ulici; v Trstu v tobakarnici: Via della caserma št. 3. in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soča“ na Koreniji v Stična - vi hiši št. 10 II nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Slovenskim beležnikom.

S Krasa, 14. marca.

Iz „Sočinih“ dopisov smo z zadovoljnostjo na znanje vzeli, da Tominska beležnika večji del slovenski uredujeta.

Ker pak gosp. d.tor Premerstein v 8. številki omenjenega lista nekako izgovorično navaja, da notarji in odvetniki v Tominu vse vknjižne prošnje v tistem jeziku pišejo, v katerem so pisane zemljiščne knjige, čes, da je to bolj varno za stranke, lože za notarje in lože za uradnika, si štejem v dolžnost, o tem nekoliko nasprotnega spregovoriti:

Jedro zemljiščnih knjig so številke zemljiščnih kosov, imena dotičnih lastnikov in gledé iskavnih pripomočkov številke vložnic, vse ostalo, namreč: številke zemljiščnih skupin, imena in vrsta obdelovanja zemljišč je postranski. Da so imena zemljišč in lastnikov istih skoro brezizjemno slovenska — znano je sploh; in kdo bi se pridrnil tajiti, da niso tudi številke, s katerimi so vložnice zemljiščnih knjig in posamični zemljiščni kosi zaznamovani slovenski — da — še celo vrsta obdelovanja zemljišč ima zraven nemškega tudi slovensko zaznamovanje. Iz tega je razvidno, da se je pri osnovanju novih zemljiščnih knjig tudi na naš narod oziralo, in da se ne more torej trditi, da so naše zemljiščne knjige izključno v nemščini pisane. Pa pustimo zemljiščne knjige, ki že tako sem ne spadajo, in preidemo k stvari današnjega predmeta.

Podlaga vknjižnih prošenj so njim priložene pogodbe; če so pak pogodbe — kakor gospod d.tor Premerstein trdi — večji del slovenske, zahteva doslednost, da se tudi vknjižne prošnje v enakem jeziku spisujejo.

Misel gosp. dr. Premerstein-a, da bi bilo boljvarno za stranke, ako se vknjižne prošnje v tujem jeziku pišejo, je uže sama na sebi našim narodnim prizadevam škodljiva, pa tudi netemeljita; nam se namreč za stranke varnejše vidi, ako se vknjižne kakor vse druge prošnje pišejo v istem jeziku, katerega stranke govore, kajti le v tem slučaju je utegneno stranke razumljivo prebirati, vsebino istih — ako je treba — s priloženimi pogodbami primerjati in slučajne pomote odstraniti.

Mnenje pak da je za notarje — ki večji del slovenski uredujejo, lože vknjižne prošnje v tujem jeziku spisavati — je naj večja nedoslednost; tu naj bode omenjeno, da uže v slovenščini spisane pogodbe, na katere se vknjižne prošnje opirajo, sestavljenjeprošenj v slovenščini olajšujejo; kajti pogodba obsega, ali vsaj bi morala obsegati vse one izraze, ki so strogo predpisani, katerih vknjižna prošnja potrebuje, in katerih slovenske postavbe gotovo ne pogrešajo.

Trditve, da se z nemškimi vlogami uradnikom poslovanje olajšuje, je za narodne uradnike, ki so v slovenščini temeljito izurjeni, in ki še celo želé, da bi se našemu narodu v ničemur krivica ne godila, razžaljiva; sicer pa se ni notarjem toliko ozirati na olajšanje poslovanja uradnikov, ampak na korist strank, katere zastopajo, in od katerih so za svoj trud plačani.

Kar pa poslednjič naglašano pravilnost uradovanja gosp. dr. Premerstein-a — kot sodniškega poverjenika — zadeva, opozoruje se, da je uže davno zastarel razpis pravnega ministerstva od 13. novembra 1852. št. 16882, s katerim je za dobe pomemčevanja uraden jezik za Tominsko sodnijo odločen bil. Odkar si avstrijski narodi sami postavbe sklepajo, in odkar je uradna enakopravnost vsaj v principu po obstoječi ustavi priznana, se nam ni na neveljavne razpise naslanjati, ampak poprijeti se iz lastne iniciative vsake našemu narodu koristne postavbe in privolitve.

I. K.

Govor poslanca g. dr. Vošnjaka,

v državnem zboru dne 2. marca t. l.
(Dalje.)

Mnogo slabše je v Koroški; žal, da sem prisiljen o razmerah v Koroški nekoliko bolj obširno govoriti in visoko zbornico prositi, da mi ne odreče svoje pazljivosti, če bodem tudi različna pisma z dovoljenjem gospoda predsednika prečital, da opravičim ono interpelacijo, katero sem stavil v tej visoki zbornici, katero je neka stranka tako slabo obsodila. Nikakor pa me ne bode govorečega o teh razmerah preplašila čudna opazka gospoda dr. Russa, kateri je poslednjič, kakor se kaže, postavil načelo, da se državni poslanec nikakor ne sme umešavati v razmere druge dežele, kakor one, v kateri je izvoljen; gospoda smatral sem do zdaj za strožje centraliste, mislil sem, da je državni zbor državno zastopstvo, ne pa deželno zastopstvo — teh mislij sem bil vedno tudi jaz — dokler so bile volitve neposredne, in želel bi, da bi bil še ostal; a, gospoda moja, vi ste iz tega vzroka vpeljali direktne volitve, in zdaj pa pride gospod poslanec dr. Russ, in njega stranka ploska izreku, po katerem se meni in onim gospodom, kateri so podpisali interpelacijo, kot glavno zločinstvo ušteva, da se poslanci, ki pripadajo drugej provinciji, vendar bavijo z razmerami dežele, kjer nimajo ničesar iskati.

Prepuštil bodem nadalje tudi čuvstvu dostojnosti gospoda dr. Russa, če je bilo primerno, enuncijacijo nekaterih županov v Koroški tukaj deloma prečitati, enuncijacijo, katero on proglasa proklamacijo, take važnosti taka izjava pač nima. Prisojal sem mu toliko dostojnosti, da ne bode izjave, katera ni bila namenjena visoki zbornici, in o kateri se oficijelno nič ni vedelo, tukaj navajal, izjave, v kateri se znatnemu številu poslancev z desnice, nečem reči surova, vendar pa ostrá očitavanja delajo, kakeršna niso primerna med izobraženimi ljudmi.

Gospod poslanec dr. Russ pa ljubi ostre izraze in tako mu je taka enuncijacija, v kateri se nahajajo tako ostri izrazi, prav po godu.

Obračam se k stvari sami. V 186. seji stavil sem Nj. ekselenci, gospodu naučnemu ministru interpelacijo, in prevzemam za resničnost nje vsebine tudi popolno odgovornost; zahvaljujem se onim gospodom, ki so bili toliko prijazni, da so jo podpisali, izprevideli pa bodo iz mojih dokazovanj, da niso podpisali nič neresničnega. Kmalu potem, ko se je interpelacija objavila, bilo je v Celovci, kakor sem izvedel iz novin, v 11. dan februarja zrebanje številke za vojaške novice pri okrajnem glavarstvu v Celovcu. O tej priliki so se pregovorili župani, da so pri zborovanju v „Štajerski vinotočarni“ podpisali pismo, katero jim je predložila neka stran, nečem preiskavati katera, in v katerem se protestuje proti trditvam v mojej interpelaciji. (Cujtel na desnici.) Pred to zbornico hočem konstatirati, ker je zelo znamenito, ne le za razmere Koroške, nego tudi za druge kronovine, da je bil tudi okrajni glavar celovski navzočen, in da se je ta enuncijacija podpisavala v njega navzočnosti in skoro pod njega zaščitom.

Gospoda moja, če vam je znano, kako spoštovanje uradniki sploh uživajo med slovenskim prebivalstvom, izprevideli boste, da, če se pismo v navzočnosti okrajnega glavarja, skoro pod njega protekcijo, županom s kmetov predlaga, da ti vsekakor morajo misliti, da je vsebina resnična, in so uže iz spoštovanja do okrajnega glavarja prisiljeni to pismo podpisati. Posebna prikazen tudi v drugih deželah je vendar, da c. kr. uradniki namere ministerstva nikakor ne podpirajo, da se povsod, kjer je mešano prebivalstvo, v obštem številu branijo praktično izvajati enakopravnost. Jaz priznavam, da je nekaterim uradnikom neprijetno, osobito pri nas, če morajo uradovati v slovenščini. A gospodje uradniki ne smejo pozabiti, da so zaradi ljudstva tu in da imajo dolžnost, govoriti in pisati jezik onega naroda, v čegar sredi uradujejo, in iz čegar davkov se plačujejo. Poslanec Hevera: Tako je!

Ti župani so torej podpisali izjavo, katera se mi

je tudi tiskana doposlala, in katera se nahaja v „Freie Stimmen“, v Celovcu izhajajočem listu. V tej izjavi skuša se pobiti v treh točkah moja interpelacija. Najprej se trdi, da je moja trditve v interpelaciji, da so mnoge slovenske občine izrekle, da se nemščina poučuje kot predmet, a da se pouk mora dati samo v materinščini, da je ta moja trditve neresnična in da so se vse občine mislile da v letu 1867. — izrekle za nemški učni jezik. Gospoda moja, povpraševal sem, predno sem stavil interpelacijo in poročam lahko v naslednjem, kako so te stvari.

Kolikor se more prebivalstvo v občinah še spominjati tega, kar se je v letih 1867 in 1868 godilo, se mi je zatrjevalo, da se je takrat le mislilo, da gre za to, ali naj se nemščina sploh kot učni predmet v ljudske šole upelje in prebivalstvo se je — jaz mu dajem popolnem prav — izreklo, da bi bilo jako želeli, da se otroci nemški učé; a da se hoče s tem nemščina upeljati kot učni jezik, na to se gotovo ni mislilo v občinah. In da je to moje mnenje resnično, o tem dajajo mi sprčila akti, katerih jednega hočem visoki zbornici objaviti.

Ko je namreč deželni šolski svet Koroški vendar ukazal, naj se nemščina kot učni jezik v slovenski Koroški upelje, imelo je občinsko zastopstvo v Svecah dne 24. oktobra 1869 občinsko sejo in naredilo ukrep, iz katerega si z dovoljenjem gospoda predsednika usojam čitati nekaj mest, ker so karakteristična za vse ljudske šolske razmere v Koroški. To občinsko zastopstvo pravi v tem svojem ukrepu, kateri je tudi deželnemu šolskemu svetu objavilo (bere): „V gori omenjenem dopisu (deželnega šolskega sveta od 1. oktobra 1869) se nam zdi izrečeno, da se ne namerava samo pouk nemščine v naši šoli, nego da se hoče tudi kot učni jezik upeljati in se pri tem sklicuje na nujne želje več občin.“

Kdor odkritosrčno želi vpeljavo nemščine kot učnega predmeta, ima naj jo, mi se temu ne protivimo. A nam morajo biti njih želje toliko menj kot ravnino, ker vemo iz lastne izkušnje, kako so se take želje in prošnje inscenirale. (Cujtel! Cujtel! na desnici.)

Občina torej posebno osvetljuje način, kako se peticije, bodi si med župani ali drugod, inscenirajo.

Mi izprevidamo korist nemščine prav dobro; mi odločno trdimo, da je tudi slovenščina koristna.

Če je torej korist splošno pravilo (norma), morali bi Slovenci v Koroški odločno zahtevati, da se v vseh šolah v nemških okrajih tudi slovenščina kot obligatni učni predmet upelje.

Kaj takega pa bi nemški Korošci odločno zavrnili in vendar bi jim bilo priučenje slovenščine isto tako koristno, kakor priučenje nemščine in mi trdimo, da bi bila nujna potreba, da se slovenščina vpele v nemške šole, ker se Nemci po slovenskih krajih večkrat kot uradniki nastavljajo in vendar ne u-mejo slovenščine. Če Slovenci v nemških krajih kot uradniki službujejo, gotovo nemščino razumejo.

Ta občina pravi dalje: „Mi ljubimo svoje otroke, mi po moči skrbimo za njih blagor. Če bodemo videli, da kateri potrebuje za svoj napredek nemščine, skrbeli bódemo, da si jo priučí, a ne v ljudski soli, kjer se, kakor uče izkušnje, le čas gubi s tem, marveč poslali bódemo svoje otroke na nemško stran v službo, kjer bódemo brez ljudske šole in ne da bi ljudski šoli odzimali dragi čas, doseglí dva namena, namreč otroci uče se nemški, pri tem pa tudi življenja med tujimi ljudmi in se z njihovim poljedelstvom vpoznajo.“ Iz teh vzrokov pravi dalje, da želi, naj se pri njej vpelje slovenščina kot učni jezik in ne nemščina in sklicuje se na državni šolski zakon, po katerem ni namen šole samo ta, da se učenci nauče raznih predmetov, kar je mogoče le v materinščini, marveč, da mora ljudska šola mišljenje otrok vzbujati, da kot odrasteni ne bletajo samo, marveč da bódodo tudi samostojno misliti in delati mogli. In kako se more to mišljenje drugače vzbuditi nego v materinščini? To je nemogoče v jeziku, otrokom neumevnem. Občinski zastop omenja dalje: „Mi smo prosti kmetje, zato ne moremo umeti, da se nam hoče kot učni jezik usiliti tuj jezik.“ To usiljevanje nemščine moramo kot posezanje v naše družinske pravice smati,

trati. Zato moramo je z odločnostjo odbijati in zahtevati, da učni jezik pri nas ostane slovenščina. Ko- nečno pravi: „Da mi ne iz sovraštva proti nemščini, temveč jedino le iz skrbi za blagor svojih otrok gori omenjeno zahtevamo, smo uže v zapisniku uzroke ob- širno naveli“.

A ne samo te nego tudi druge občine v Koroš- ki so prosile vpeljavo slovenščine kot učnega jezika. Tu morem navesti, da je občina sv. Jakob v Rožni dolini uže večkrat deželnemu šolskemu svetu poslala prošnjo za vpeljavo slovenskega učnega jezika. Tako tudi občina Kazaze pri Plajberku in občina Jezero. Razvida se uže iz tega, da je trditev, da se le nem- ščina zahteva za učni jezik, neresnična. Reklo se je vsekakor prebivalstvu, da je potrebno da zna nemški in da se nemščina le v ljudski šoli priučiti. A odkar velja šolski zakon za ljudske šole, prepričali so se v Koroški vedno bolj in bolj, da vspehi ljudski šoli ni- so primerni. Na one vloge, katere ste prej omenjali pred visoko zbornico, je deželni šolski svet odločil, naj vse ostane pri starem, namreč pri dozdanjem uč- nem načrtu in je ob jednem naročil učiteljem, naj vsaj po Veliki noči, začno pouk v nemščini osobito pri pisanju, branju in vidnem poučevanju in z vsa mar- ljivostjo nadaljujejo (Cujte! na desnici), da tako, kakor se izraza deželni šolski svet, dobe kmalu do- voljno število besed in oblik in naposledno vedno ve- čje razumljenje in spretnost v nemščini, da se ta lehi- ko kmalu z vspehom rabi kot učni jezik. Torej trditev, da so vse šole želele nemščino za učni jezik — to sem ravno dokazal — je neresnično.

Župani trdijo dalje in, kakor pravijo, razjarjeni odbijajo, da se more vsled nemškega pouka v naših slovenskih srednjih šolah žalostno zaostanje v splošni omiki, slabo gospodarjenje in vidno padanje ljudskega blagostanja zaznamenovati. Oni trdijo da so to neres- nice, da, oni celo najdejo, da se prav dobro gospoda- ri, oni se hvalijo, da jim gre prav dobro, sklepali se mora torej, da mislijo, da se jim zaradi znanja nemš- čine tako dobro godi.

A tudi trditev ni resnična, da je blagostanje v Koroški tako veliko. Gospoda moja, če je uže tako daleč prišlo, da so, kakor se godi v Koroški skoro cele doline nakupile topilnice-fuzine, in da so se kmetje deposedirali, kakor v Teistonu, če pride tako da- leč, da so v samo jedni občini Zavrhu grofa Thurna topilnice nakupile 40 kmetij, da so se torej vsi ti kmetje deposedirali in naredili v proletarce; da niso več samostojni prebivalci na svojih kmetijah, ne! da so postali sužnji velikemu kapitalu (Cujte! čujte! na desnici), gospoda moja, tedaj naj se ne govori o bla- gostanju v Koroški. To je žalostno znamenje nazado- vanja in bojim se, da naposled pride vsa Koroška v roke topilnicam, v posest velikega kapitala, in da se bode kmetijski stan povsod deposediral. In potem bo- de tem dobrim kmetom znanje nemščine malo ko- ristilo. (Dalje.)

Dopisi.

Iz goriške okolice. Dopis iz gor. okolice v 4. št. „Soče“ menda še ni jenjal nekim gospodom slad- kega spanja motiti. Je-li to dobro ali slabo zname- nje, nočem pretresovati. Ali se morda kateri res čutijo razžaljene, zadete, krive, se jim mar krivica godi? Če je tako, naj primejo urednika zaradi žaljenja časti. A tega nočejo. Veliko rajši bi izvedeli dopisnika. Za- to tuhtajo, poprašujejo, sumničijo, natolcujejo nekatere duhovne iz okolice. V številu poslednjih so tudi me- ni častno mesto odkazali, ali po vrednosti ali nevred- nosti, to prepuščam njih modri sodbi; ali po zaslu- ženju ali ne, tega pa ne povem. Jaz sem pa tega mnenja, da bi oni, ki se čutijo žaljene, oni dopis stvarno pobili, dokazali, da ni res, kar je ta ubogi dopisnik objavil. (Izvedenec v 5. št. „Soče“ se je bil tega dela s takšnim pogumom lotil, s kakoršnim mač- ka hodi okoli vrele kaše.) mesto tako nevspešno za- sledovati dopisnika, ki bi po svojih mislih zamogel biti tudi kak „homo laicus“, sicer naj dokažejo žal- jeni, da ne more drugi biti, nego duhoven. Zaradi dopisov v časnikih je bil že mnogokdo krivično natol- cevan in preganjan, in je zato terjal od uredništva objavljenje, da ni bil dopisnik. Jaz takega ravnanja nikakor ne odobrim, ker se tako laže pride dopisni- ku na sled. Da sem te vrstice v tej stvari „Soči“ po- slal se je sosebno zato zgodilo, ker sem od zaneslji- ve osebe izvedel, da me je med drugimi tudi nek du- hoven visoke službe skoro za gotovo za dopisnika imel in me morda še ima. Če bo treba, bom stvar še boljše pojasnil.

Eden natolcevanih.

Izza Šempetra pri Gorici. (Izseljevanje). Ne prinesem novosti, da bi jih ti, draga „Soča“ prena- šala v druge kraje, ampak pel bom vedno ono staro, za tukajšnje razmere pa še vedno novo pesen, glase- čo se: „Popot vanje, bratje je naše življenje“ in „ah, po svetu sreče ima, le plavajmo za njo“. — Beroč razne novine, razvidimo, da se tudi dandanes ljudje preseljujejo, da, ako se bo- de to vzdrževalo, bomo

imeli tudi v devetnajstem, v omiki zelo napredujočem ter koncu se približajočem stoletju preseljevanje na- rodov. Koliko Nemcev n. pr. ne gre čez atlantsko mo- rje v Ameriko, ki mislijo, da jim prvotna domovina ne more podeliti zadostnega živeža ali, bolje rečeno, da si oni v preobljedeni Evropi ne morejo prislužiti: tega, kar imenjemo vsakdanji kruh. V nepoznane kraje prišedšim takim ljudem pa se navadno spre- mené zlati zračni gradovi v ono resnično, žalostno ter pusto realnost, ki jih potem prisili, ali se vrniti v prvotno domovino, ali pa se lotiti tega, česar gotovo niso pričakovali, čela namreč. — Tako zapuščajo tudi nekateri iz naših krajev svoja ognjišča, starše, otro- ke, ter si gredo iskat po svetu boljšega kruha, mis- leč, da je domači kruh pretrd ali celó pretežek, da se po svetu laže in boljše z manjšim trudom živi, kot doma. Nekateri so, ki zapustijo za vselej svoje domovje, preselivši se v južne toplejše kraje, drugi gredo pa kakor naše selivke lastavice, le v nekaterih letnih dobah od ljubljene doma. — Kaj prinesó ta- košni selivci se seboj domov? Nič drugega, kakor ne- koliko stare obleke, ki so jo morda nakupili od ju- dovskih barantačev, in ki je prišla pri nas uže tako iz navade, da jih potem upotrebljuje šaljiva se mla- dina, ki iskavši po vseh kotih primernih oblačil, sna- me takošno iz mode prišlo obleko z žeblov in gro- potem v „maškaro“; takšni ljudje pridejo nadalje raz- vajeni domov, kajti tam so se navadili le „fare la bella gamba“. Doma se jim pa navadno druga igra, kjer treba delati, ako se hoče živeti. — Med temi, ki radi zapuščajo svojo domovino, imamo tudi starše, in to posebno matere še ne doraslih otrok. One pusté doma v bogemu možu še mlado deco, ki odras- te, pa ne vé kaj je materina ljubezen in odgoja. „Otroci ti se klatijo navadno po ves dan od nemile- ga do nedragega; kajti na dom jih ne veže nič. Ne- snažni, umazani, raztrgani, divji, se vlačijo taki rev- čeki po hišah; kajti oče ne more sedeti vedno pri njih, ker mora ali delati in si preskrbeti vsakdanjega živeža, ali pa mora gledati, da čim preje tem boljše zatolče napoleone, ki mu jih je poslala varčna žena. Ni čudo tedaj, če so taki v vsakem obziru zapuščeni otroci bolelni kajti nesnažnost jih tudi večkrat trpi- čiti in ni se čuditi možem, ki delo popustivši, romajo od gostilne do gostilne, ampak žalostno je to, da imajo taki ljudje dovoljlerje, razpustiti dom in iti od svojih domačih od svoje družine. — Vsak lahko razvidi, da bi iz te navade boljše rečeno, razvade, zamogli nastati pozneje žalostni nasledki, katerih bi ne bilo mo- goče tako lahko odstraniti. — Prihodnost razsodi — dotlej „pomozí dragi Bože“!

Ščipkov.

Iz Rifemberga, 23. febr. (Izv. dop.) Mila le- tosuja zima oživela je našo domačo lipo, o katerej je uže vse mislilo, da je za vselej usahnila; saj je bilo nekda o svojem času celó občinsku načelníštvo sporočilo višej oblasti, da lipice več ni, da je zamrla. A godilo se jej je menda, kakor mladeniču v evan- geliju, katerega je zveličarjeva vsemogočna beseda probudila iz smrtne spanja: ni bila mrtva ampak spala je in resna združena volja naših rodoljubov o- budila jo je zopet v življenje. Da, naša lipa katero je pred leti usadila rodoljubna roka nepozabljenege ranc- župnika v č. gosp. Pirca, v prijazni Rifemberski vrt, zeleni zopet, in če Bog dá in sreča junaška, ne posmudi je nobena slanica več, ne omaje je strast viharja, ne raztrešči sovražnih elementov sila, ki jej preté od vseh strani iz zbirajočih se črnih oblakov.

„Bratje mi stojimo trdno kakor zid in skala,“ gromi iz mladih prs naših vrlih mladeničev, kateri so novo življenje vdihnili v hirajočo lipo, ter jo hočejo odsihdob skrbno gojiti in braniti in varovati zoper vse, kar jej vtegne od katere koli strani nemilega groziti; in upamo, da se mladeničem skoro pridružijo še tisti veljavni možaki kateri zdaj morda še nezaup- no opazujejo mlado zelenje, češ: kar je zima rodila, zima lahko pomori. Pri tem se ozirajo v ono belo prostorno hišo na holmcu, iz katere veje neprestano sovražni piš upirajoč se v našo še nježno lipo ter jo želi pokončati, — piš, koji zadržuje in odvraca žali- bog tudi take samostalne može, katerim bi Bog me! ponos na njihovo veljavnost ne smel dopuščati, da se sučejo po takih vetrovih. Potrpimo! potrpimo v za- nesljiivi nadi, da prej poneha vihar, kojega je rodila slepa s t r a s t, nego preneha naša pomlajena č i t a l n i c a, naslanjajoča se na krepka ramena naših rodo- ljubnih mladeničev. Može, ne bodite šalobarde!

S Krasa, 8. marca. (Bolnišne doklade lek- pro- ti njim. Cesar uradniki in slovenščina). Bral sem v 9. št. „Soče“ o ogromnih dokladah na c. kr. davkih. Res je, da Krašovec mora plačati pa trpeti; res je, da cestni odbor ne dela dosti ti drugega nego komi- sije, in te delajo vedno v enem kraju, ravno kakor jaz, ki vedno v eno krčmo zahajam. Pa jaz si ne mo- rem pomagati, ker je le ena pri nas, cestni odbor bi si pa lahko, ker ima več potij v področji. Res je, da k Bošnjakom se ne obrne, ker se boji, da je blizu Lab, da ga požré, prav ima, naj se varuje i naj se mirno v svojem kotu tišči.

Kaj pa bolnišni stroški! Ti me grejejo, se tako

hitro množé, da je joj i da se jim ne more v okom priti. Moja mati mi je rekla, kedar sem stopil kot novinec v vojaško armado: „Izdela sem ga, zdaj pa gre naj boljši čas izgubljat namestu da bi me doma podpiral“. Ne, jih nisem izgubil; daroval sem jih za blagor cesarju i državi. So pa matere, ktere svoje otroke vzredijo in potem pa v mesta služiti dajo ali pa učiti v rokodelstvo (mojstrijo). Kaj se pa ti nau- če? Slišal boš od njih le spakedrano laščino in še celo nemščino. Ali kaj je ta laščina! edino preklinjanje, da je groza! med tem, ko so v službi, si kupijo suk- njo, i tako so med prostim ljudstvom gosposki. Kaj se pa med tem, ko služijo, večkrat pripeti. Oče doma zbolí in odmrje, sred smrtjo naredi o peroko, glavne- ga dedica (verba) postavlja starejšega sina, kateri je vedno doma delali se delal i trudil. Kaj pa onim, ki so v mestu? Tem odloči pa v gotovini, in sicer toliko, da mora starejši brat več kot kupiti premoženje, ako ga hoče imeti, ali z zaupanjem do Boga prevzeme dolg. Pride doba za odrajtovanje dedšine: ubogi kmet radi slabe letine, radi ogromnih davkov ne more plačati. Kaj potem? Ali bratje i sestre, ki so v mestu, imaje morda usmiljenje? Kratko nikdar! Grejo k sodnji, napravijo tožbo in tako hajdi premoženje na boben; bratje i sestre dobé kaj malega starejši brat pa nič— i tako je starejši brat z obilo otrok na cesti, preživi naj ga občina. Kaj pa z drugimi? Hajdi z denarjem v mesto; saj na deželi ga ne vedo rabiti, v mestu se dobé tovaršije, in se vržejo v pijančevanje in tako gre do poslednjega vinarja. Potem še le se lotijo de- lati; ako ne morejo delati, pa o bolnico; saj plača občina! In tako ogromne doklade rastejo i občine siromašne postajajo. Slišal sem, da so županstva političnega sezanskiiga okraja peticijo vložile, da bi se omenjeni dolg izgubil, in to, da bi morali hlapci i deklet od bukvic v enaki meri odraj- tovati, kar ne bi bilo pravično. Prav je, da hlapci i deklet plačujejo, ali ne od bukvic, ampak odstotnino (0/0) od vsakega zasluženega goldinarja, bodi si v mestu ali na deželi, pod odgovornostjo občinskega predstojnika. Pomisliti je: v mestu dela, v mestu po- troši i mestu koristi; potem pa dežela naj zanj plača! Zakaj pa bi sam ne plačal, ko bi ne vedel kedaj, ne pa da morejo ravno zavoljo istih posestva hirati, in tako tudi, ako se ta stvar ne preobrne, bodo prav konec jemala. —

Nek štajarski kmet je vložil prošnjo do cesarja, ktero prošnjo je tudi presvitli cesar zaslišal i sloven- ski nagovoril, kmeta, rekoč: „Je uže dobro.“ Ravno tako se spominjam tudi jaz leta 1873. Ko sem bil na Petavskem polju v taborji (logarji), prišel je bil presvitli cesar ogledat si vaje i tabor. Kedar k nam pride, praša nas naravnost: „Kako vam kaj gre, fan- tje?“ Na to smo, jednoglasno zaupili: „Dobro živili, naš cesar!“ Pri nas pa delajo vse nasprotno. Na Primorskem v uradih ne sliši drugega, kakor furlanšči- no, italjanščina i nemščino, i še celo nagovorijo te v tujem jeziku, in ako ne znaš odgovoriti, si že šklafl, itd. Sami med seboj ne znajo drugega, kakor fur- lanščino i nemščino. Tedaj v stran z ljulko, da pše- nice ne zatre — in naj pridejo na mesto taki možje, da bodo cesarja posnemali.

Iz Brd, 2. marca. (Sočnije in enakopravnost „Sloga“. Vodniki. Veselica.) Žalostnim srcem moram ti sporočiti, dragi čitatelj, da še vedno, kakor sem se nedavno prepričal, navzlec prošnji oziroma pritožbi, objavljeni v 2 št. letošnje „Soče“, italijanski in le italijanski nadvratni napisi našo c. kr. mestno — de- legirano okrajno sodnijo v Gorici krasijo, ter da je ostala moja prošnja, oziroma pritožba „glas upijočega v puščavi“, katerega je sicer veliko njih slišalo in čitalo, a nihče ne uslišati hotel. — Jako bi mi bilo ustrezno, če bi mi kdo povedal, ali misli v tem o- ziru naše politično društvo „Sloga“*) kaj storiti, Mnogokdo poreče, da so to malenkosti, radi katerih ni vredno, da bi se društvo „Sloga“ mučilo in naši voditelji glave belili. Po mojem mnenju pa tako pre- ziranje slovenskega občinstva in naroda sploh ni ni- kaka malenkost, marveč stvar jake važnosti, če se pomisli, da nekako priznavati hočemo prvenstvo ita- lijanskemu elementu v naši deželi, ako vse to trpé molčimo, dasi brojimo 2/3 tukajšnjega prebivalstva! — Tega pa ne moremo in ne smemo storiti, če ne- čemo biti mi sami izdajci naroda in podvreči se tuj- čevi peti. — „Kdor samega sebe ne spoštuje, pravi stara prislovica, ni vreden, da bi ga drugi spoštova- li“. Če mi sami ne spoštujemo našega jezika in ne zahtevamo z vsa enerzijo, da se mu odloči v naših krajih, na naši zemlji ono mesto in ona veljava, ki mu pristojna po naravni poti, zaman bodedom pričako- vali, da mu naši nasprotniki, nasprotniki razvoja in napredka našega jezika, to mesto in veljavo prosto- voljno privole. Naloga naša iu geslo naše mora torej biti: Zahtevati, zahtevati neprestano in tako dolgo zahtevati, dokler se nam ne da, kar nam gre in kar drugi narodi v naši večjezični državi uže dolgo imajo

*) Kakor je slišati, ho dunajska vlada na to stran ne- kaj vendar storila in sicer tudi za Primorsko. Od društva „Sloga“ pa mi ne upamo nič potem ko smo se tolikokrat na- njo naslanjali, vselej brezvapešno. O enakih družstvih kmalu še kako spregovorimo. Ur.

in uživajo. V dosego tega pa je treba delovanja, nemornega, vsestranskega delovanja. Ne zadostuje še, da se ljudski shodi sklicujejo, pri katerih se protestuje in „peticira“; ni dovoljno še, da se narodna društva snujejo in mmože, katera sicer naš živelj krepčijo, in rekel bi, utemeljujejo, a treba je, da naši vodniki peticije, ki jih pri takih shodih sklenejo ter sprejmejo, tudi izvedejo, in ne nehajo, dokler jim vlada zahtevanega ne privoli; prav tako je treba, da se druga narodna društva strogo držijo postavljenih si pravil in namenov in ne odjenjajo, za pčico ne, od teh. — Ni dovoljno, da naši vodniki pri ljudskih shodih povdarjajo in zbrani množici na srca polagajo, naj se pri vsaki priliki narodnega slov. jezika poslužujejo, pri sodnijah in drugih uradih slovenske spise zahtevajo, med seboj le slovensko govorijo itd., morali bi marveč oni sami v prvi vrsti tako delati in tako manje naobraženi množici pravo pot kazati. A žalibog, tega vsi naši vodniki vseskozi ne storijo! Imel sem čestokrat priliko slišati, ko sem se v Gorici po opravih mudil, kako so naši vodniki med seboj nemščino lomili. Žalostno sicer, a resnično! Kako hočejo ti in taki priporočati to, česar se oni ogibljujejo?! Poslušajte se v prvi vrsti Vi jezika, katerega braniti imate čast, saj je lep; in videli boste, da se ga ne bo sramoval rabiti tudi manje izobraženi človek, videč, da ga Vi čislate. — Kar se tiče slov. spisov, ni čudo, da jih pri naših uradnih, osobito pri naših sodnijah, ne nahajaš. Ali se bode morda zahtevati hotelo, da naj v to naš kmetič pripomore, če naši narodni odvetniki za slovenskega kmetiča krvavi denar le v tujem, italijanskem ali nemškem jeziku spisujejo?! Tudi v tem oziru morali bi Vi biti kažipot, ter vsaj slovenskemu občinstvu slovensko pisovati, kakor je to delal neumrlji, za slovenski narod prezasluzeni dr. Lavrič. — Dokler je ta posnemanja vredni, pravi sin majke Slave in izgledni odvetnik slovenskega naroda, še živel, videla se je pri naših sodnijah mnogokatera tožba mnogoteri vgovor v pravnih zadevah pisan v slovensčini. — Zakaj naši narodni odvetniki ne nadaljujejo tega, kar je bil Lavrič začel, mi ni znano. Narodni odvetniki počnite slovensko pisati na sodnije, vsaj za slovenske stranke in preverjeni boditi, da bo tako Vaše početje slovenskemu jeziku in njegovi veljavi več pripomoglo, kot shodi in peticije. Pokažite svetu, da Vam je mar za narod slovenski in njegove pravice, ter da ima in on jezik, v katerem se dajo pravdne vloge skladati. Postavili si boste s tem med narodom lep in večni spominček ter zagotovili si ob enem tudi med nasprotniki naroda našega spoštovanje. Na delo torej, narodni odvetniki, in narodova zahvala Vam gotovo ne izostane. — Slovenskih strank naloga naj pa bode naše odvetnike v tem početju podpirati. — Onim strankam pa, ki se v pravnih zadevah ne poslužujejo odvetnikov ter se sami zastopajo, svetoval bi, naj rabijo edino in samo slovenski jezik pri obravnavah narekih itd., in naj ne posnemajo neko človeče ki je, kar sem sam slišal, na vprašanja odvetnika italijanske narodnosti stavljena mu v lepi in gladki slovensčini, italijansko odgovarjati hotelo; a italijansčina katere se je ono človeče posluževalo, oila je taka, da se bogu vsmili. Vsi nazoči so se smejali; mene pa je bilo sram. Ko bi bil Dante to slišal, kar zajokal bi bil, da se njegov jezik tako pokvarja. Toliko Slovincem, ki imajo pri sodnijah in drugod sploh z Italijani opravljati, v svarjenje.

Se nekaj drugega hočem sporočiti. — Vrli rodoljubi v Kozani napravili so pustni ponedeljek domačo zabavo združeno s plesnim vencem. Svirali so domači godci — samouki — prav izvrstno. Veselice se je udeležilo mnogo odličnega občinstva bližnjih vasij; vsakemu, ki se je te veselice deležil, bralo se je na obrazu, da je bil popolnoma zadovoljen. — Predno smo se razšli, pili smo za popotnico še kozarček prav dobrega brica, in tu začele so se napitnice da ni bilo ne konca ne kraja. Iz vsacega govora pa vel je duh, da smo Slovenci in Avstrijci, ter da nečemo drugega kot to biti in le to ostati. Posebno ugajale so napitnice gosp. Antona Znidarčič-a, vrlega Vedrjanskega župana, Antona Jakoučiča, veleposestnika v Smartnem N. Skolarisa in Janka Kocijanciča iz Vipolže. — Vipolžki narodnjaki so pri tej priliki obljubili napraviti po veliki noči enako veselico. Bog daj, da bi se ta obljuba uresničila.

Lorak.

Iz Livka, 12. t. m. Človek bi si mislil, da prijaznega Livka še na svetu ni, ker nikdor se ne oglasa v nobenem naših listov. Pri nas — se godé čudne reči, da daleč okoli ne tako. No hočem, poročati vse, kar bi utegnilo zanimati.

Tam, okoli vseh Svetih, prikazala se je pošast iz pekla v podobi jelena, (tako je namreč rekla žena, katera je prva zagledala jelena), katero so štirje lovci, komaj pobili. Pri streljanju je lovec, ker mu petelin pri puški ni hotel vžgati kapseljna, tolkel s sekuro po petelinu, in res, — puška je počila in jelena zadela. Pri gospodu županu Iv. Mašera, je bil dva centa težki jelen, razpostavljen, občudovan in popivan dva dni. — Ta dan je bil za Livčane prav znamenit, in ostane vedno v livški zgodovini zapisan, da bodo potomci v poznejih časih vedeli, kako hrabri

so bili njihovi pradedje. — Malo nas je, a „fejst,“ fanti smo. Vedete to, da pust je bil pri nas zelo zno-rel, pa tudi opital se je, poslušajte! Na Ravnah so ga pokopali na njivo, da boše rodovitnejša; na Avsi so ga ustrelili, ker se je neki pregrešil in gospo županko ostrašil; na Livku pa — ker je bil masten — so ga — snedli. Da bi dobro teknilo!

Nekaj o italijanski financi, in o Italijanih, ki nas pogostoma obiskujejo, prihodnjič.

Pitufuzelj.

Politični pregled.

Državni zbor je sprejel finančno postavo v drugem branji. Zdaj pride v obravnavo postava o volilni reformi.

Grof Wolkenstein imenovan je poslanikom na ruskem dvoru. To imenovanje je velike važnosti, osobito za ugodno rešitev dunavskega vprašanja, v katerem je grof Wolkenstein jako skušen večak in ruskemu dvoru prijetna oseba.

Nemško-avstrijski kmetovalci, 10.000 njih, so izročili vladi peticijo, v kateri prosijo za jako bistvene spremembe postav, katere naj bi utrdile blagostanje kmetovalcev. Zahtevajo veliko, morda še preveč, pa kažejo vendarle, da se zavedajo svojih pravic!

Avstrijski poslanec je bil v slovesni avdijenci v Beogradu sprejet, ko je novemu serbskemu kralju Milanu čestital v imenu našega cesarja k veselemu dogodku proglašenja v kralja. Globoko ginjen cil je kralj ter je rekel, da se hoče za to lastnoročno cesarju Fr. Josipu zahvaliti in da hoče vselej Avstriji prijazno politiko ohraniti.

Končan je boj! Zopet — il se je v Krivošije mir, ljudstvo upognilo se je zopet zakonu in pri tem največje zasluge ima fml. Jovanovič. V treh dneh torej se je prav za prav posrečilo čestam zasesti vse Krivošije. V 8. dan pričela se je akcija in dne 10. t. m. vihrala je uže cesarska zastava na razvalinah stražarnice v Dragalji in to brez posebne izgube na četah. Zdaj ko je mir nastal v Krivošijah, pričakovati je z gotovostjo tudi, da se bode jednako brzo in brez velikih izgub pomirila tudi Hercegovina.

Papež Leon XIII. je v 13. dan t. m. sprejel v avdijenci pruskega specialnega poslanika pl. Schlözerja in pri tej priliki se izjavil, da bi bil mir s cerkvijo uže davno sklenen, če bi bilo to jedino le od njega zavisno.

Bismark je zopet bolehen in stari cesar Viljem obiskati ga je moral na domu, da mu je bolnik poročal o političnih razmerah.

Mej Carigradom in Berlinom je velika prijaznost. Nomški izvenredni poslanik knez Radziwill bil je v avdijenci pri sultanu in ta ga je posebno odlikoval kot prijatelja nemškega cesarja Viljema.

Iz Paname poroča „Standard Herald“, da je strašen potres v državi Costarica uničil mesta: Alajuela, Sanramon, Grecia Feridia. V Alajueli je pobitih več tisoč ljudi, preživeči so pod milim nebom.

Domače stvari.

Slov. podporno društvo v Gorici priredi prihodnje tri nedelje, to je dne 19. in 26. tek. meseca in 2. aprila vsakrat ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih v Stabile-jevi hiši na Travniku podučne in zabavne govore in branja, h katerim uljudno vabi vse p. n. društvenike in njihove rodbine. Po končanem branji bo vsakrat domača zabava. Vstop je brezplačen.

Priporočamo obilno deležitev in prosimo ob enem naj bi deležniki točno prihajali, da ne bodo motili predavanja.

Senat tega društva si je prečast. gosp. dekana P. Kobala izbral za svojega predsednika.

Slovenske dopisnice, slov. vožni listi, slov. poštna nakaznice itd. se sploh po goriških tobakarnah, kder se poštna marke prodajajo, vkljub zahtevanju slov. kupovalcev ne držé. Vzlasti v tobakarni na Travniku se vsaka ponižna prošnja po slov. poštnih tiskovinah „za denar“ se zasmehovanjem in malomarnim preziranjem odbija. To se ne zgodi enkrat, dvakrat, ampak zmirom brez malo izjem. Koliko časa bi se moglo tako zanemarjenje prenašati? Ako so navlečé poštna tiskovina tudi za Slovence naprav-

ljene, zakaj se vsakemu prašajočemu po „slov. dopisnici“ „carta di corrispondenza“ podaja? To se ne povdarja iz fanatične narodne obzirnosti, ampak po pravici se moramo posluževati težko priborjenih slov. tiskovin, za katere se tudi posebno za sodnijske urade toliko poganjamo, da nam ne bodo mogli sovravniki očitati, da se slov. tiskovin nič ne razpeča, akoravno so nam bile od visoke vlade dovoljene. To v opombo slavnemu slovenskemu občinstvu, narodnjakom, posebno pa slov. dijakom, da naj vselej za poštno namene slovenske tiskovine pri kupovanju izrečno zahtevajo. Sicer pa se obrnemo na kompetentno mesto, ako bi dotični prodajalci poštnih mark na večkratna opominjanja trdovratni ostali.

Častno občinstvo je podelila občina Bovec g. namestništvu svetovalstvu in voditelju okr. glavarstva tominskega Aleksandru Schemerl-u. Ta čast je stopinja, s katere ni treba kakor šokorak do — deželnega zbora. Na Primorskem smo srečni ljudje, tudi ko bi nas še posebe ne hvallili! Proti veliki politiki naših trgov se mi pritlikovci brezvapošno upiramo.

Po dražbi se bo oddajalo v dež. hiši v Gorici zopet nekaj del za poprave pri usmiljenih bratih, in sicer 17. t. m. od 11—12 ure dopoldne.

Tudi to pot je dež. odbor izdal svoje naznanilo samo v ital. jeziku; „Sočo“ se ve da je prezri. Le naprej! Častiti bralci vidijo, da smo dobre volje v svetih postnih dnevih.

Zidanje kmetijskih naših šol so prevzeli Lahi.

Od izvirka Soče nam pišejo: V Trenti ali pa v Soči se ustanovi s prihodnjim šolskim letom šola ročnih del. Obiskuje namreč letos na državne stroške ena domača deklet šola za ročna dela v Idriji, in ta deklica bode podučevala šolo obiskajoče deklice v ročnih delih. Zares, prav potrebno za naše kraje, ker po zimi bi si naše žensko mnogočakovno leško zaslužilo z raznimi izdelki. Nektera dekleta hodijo tudi v Trst; kako bi si lahko boljšo službo dobile, ako bi ne bile v ženskih delih tako nevedne, kakoršne so žalibog zdaj. Zatoraj se nadajamo, da bo ta šola veliko pomagala, da se našim ubogim ženicam zboljša materialno stanje, in želimo, da bi le več takih šol osnovali v naših goratih in zlatih občinah. Dober začetek!

„L' Eco del Litorale“ bil je v nedeljo sasežen zaradi uvodnega presojevalnega spisa: „Una risoluzione della Camera viennese“.

Sto let je prešlo 14. marca, odkar je bil došel papež Pij VI. v Gorico in je tu prenočil v Lantieri-jevi palači na starem trgu, ob priliki, ko je potoval na dunajski dvor obiskat cesarja Jožeta II.

Novo volitve za tržaški občinski zastop in deželni zbor bodo 8. maja in bodo važne tudi za tržaške Slovence. V občé so te volitve ravno letos pomenljive, ker se bo iz njih razvidelo, koliko se je položje spremenilo na boljše. Znano je, v kakem duhu so se seje tega zastopa in zbora vršile, zlasti zadnje leto. Avstrija ni mogla na nje z veseljem gledati; Slovenci pa tudi ne. Daj Bog, da bi zmagal duh v zmislu sedanje dunajske vlade; drugače ne propade Trst samo v materialnem, ampak še v kakem za bodočnost nevarnišem oziru. Cas pa je skrajšen, če tudi se še vedno zibljejo nekateri politiki v sladkem optimizmu.

Posestnikom vina! C. kr. namestništvo v Trstu je izdalo razglas, iz katerega to le posnemamo: Lastniki vinogradov na Primorskem imamo po starej šegi in postavi pravico, svoje pridelano vino na malo prodajati (krčmariti); in to ne le tam, kder so doma, ali kder leži vinograd, temuč tudi v vsakem drugem kraju na Primorskem; le da si od ondotnega županstva in potem tudi od finančnega urada pridobé dopust (licenco).

Ali bo kaj? Slovenski državni poslanci obrnili so se do izvrševalnega desničnega odbora z nujno prošnjo, naj energično podpira njih narodne zahteve. Prof. Kvičala bo v sporazumni s slovenskimi poslanci stavil predlog, ki zahteva: 1. v Ljubljani popolno slovensko gimnazijo, 2. na sedanjih gimnazijah v Rudolfovem in Kranji in na učiteljskih v Mariboru in Ljubljani slovenski učni jezik, 3. na gimnazijah v Celju, Mariboru, Gorici in na realki v Ljubljani slovenske paralelke za štiri spodnja leta.

Za „Narodni dom“ so nabrali celo na Koroškem že nekaj darov. Tudi lepo znamenje.

Spremljevalci goveje živine (Hornvieh) dobijo na južni železnici posebe izdelane potne liste brezplačno, in sicer eden, ako ima seboj tri vagonone take živine, 2, ako spremlja 4—6 vagonov živine. Morajo pa taki potniki vedno voziti se z istim vlakom, kateri pelje živ. 10. Ta polajšba velja od 25. jan. 1882 naprej, dokler se ne prekliče.

Pokojni Pavel Varaun iz Šent Kocijana zapustil je v svoji oporoki 12 tisoč gold. v obligacijah

za dijaške ustanove in sicer 3 za gimnazijalce, 3 za realse, jeuno pa za medicince na Dunaji. Da bi našel mnogo posnemačev!

Mnogo občin na Kranjskem se zaporedoma oglašajo s prošnjami do državnega zbora za vpeljavo slovenskega jezika v srednje šole in za napravo dež. nad sodnije v Ljubljani.

M. Poberaj,

krojač za moško obleko,
na Travniku št. 12 v Gorici,
se prelepo zahvaljuje
SLOVENCEM
za dosedanje zaupanje, in se jim enako
toplo priporoča s točno in pošteno po-
strežbo obile svoje zaloge tudi zanaprej.

Nam je došel ta-le dopis od županstva
iz Kanala:

Čestita gospa Jožefa Folie rojena Kohar v
Kanal, bivajoča sedaj v Trstu je z dopisom od
dne 20. januarja t. l. št. 48 prostovoljno da-
rovala občini kanalski 5 obligacij po 100 gl.
vrednosti od katerih se imajo le obresti med
uboge in sicer:

Za katastralno občino Kanal 3
" " " Morsko 1
" " " Bodrež-Loga 1

razdeliti.

V priznavanje tega je starešinstvo v svoji
seji dne 1. marca t. l. se enoglasno njej in
njeni družini z živio-klici zahvalilo.

Dva lovska psa sta se zgubila, lastnik je
gospod vitez Tosi iz Sovodinj, tisti, ki jih
pripelje nazaj, dobi lepo darilo.

VELIKA GOSTILNICA

pri

„OGRSKI KRONI“

v Gorici (via Giardino)

v najlepši in obljudjeni ulici, blizu glav-
nega poštnega in brzojavnega urada, bli-
zo gledišča in mestnega vrta ima popol-
noma novo fino upravo, izvrstno kuhinjo
in pijače po nizki ceni.

Za točno in odlično postrežbo skrbi
za obilno obiskovanje proseč

Z vsmim spoštovanjem udani

FRANC KRAMERSCHITZ
veliki gostilničar.

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbranntwein mit Salz
napravil pod nadzorstvom po izvirnem predpisu
iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI.

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej
kot katero drugo, proti zunanemu in notranjemu vnetju, o-
peklinam in speklinam, proti novim napadom, nedehtu, rakoni,
dristi, natoku krvi v glavo za obvarovanje zobov, proti otiski,
dissenteriji, bolečinam, na obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili,
mrzlici, ozebkom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih,
na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu
skrajaku, kurdeju, žovam in omatiji.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvrstne
ga zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste
na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky. c. k. finančni komisar I. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel naj-
boljše vspehe, za kate. e se vam neskočno zahvaljujem

Alojz Klobučar, župnik in dekan v pokoji.

Prodaja se v izvirnih boteljkah po 40 kr. samo pri G.
Cristofoletti-ji, lekarju in c. k. dvornem priskrbniku v Gorici
na Travniku 14. pri Skofiji.

Na prodaj.

Seme detelje lucerne po 85 kr. kilogr.
Seme „Soja hispida“ „ 30 „ „
Lastni pridelki.

Angelo Casagrande
v Ajdovščini.

Vozni listi za

AMERIKO.

Ima jih

A. REIF, Wien, I., Kolowratring 9.
K. k. conc. Haupt-Agentur. Prospekte gratis.

Pri Seitz-u v Gorici je po znižani ceni
— 1 gold. 30 kr. — na prodaj:

VELIKI TEDEN

in

Velika Noč;

spisal prof. Andr. Marušič.

Pošilja se knjiga tudi po pošti na povzetje.
Kdor pa denar uže z naročilom vred pošlje, naj
pridene še 10 kr. za vozni list.



Le enkrat

se ponuja tako dobra prilika, da se more

izvrstna ura za polovico ceno kupiti.

Velika

Razprodaja.

Po vsej Evropi nastale politične razmere se tudi
Švice niso ognole i zato se je mnogo delalcev izselilo,
vsled česar se rušijo tudi fabrike. Tako je i prva naj-
znameniteja urarnica, katero mi zastopamo, zdaj zaprta
i nam poverjena razprodaja njenih izdelkov. Tako ime-
novane Washington žepne ure so najboljše ure na svetu,
izvanredno krasno vzrežljane i vezene i po ameri-
kanskem sestavu napravljene.

Vse ure so na sekunde repasirane i mi dajemo po-
roštvo za vsako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poroštva i stroge solidnosti se
s tem javno obvezujemo, da hočemo vsako uro, ki ni po
volji, nazaj vzeti i zamenjati.

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s
stalnim zaklopcem, izvanredno točno na sekunde regu-
lirane, razen tega po novem načinu elektrogalvani-
ški pozlačene, z verižico, medaljonom itd. poprej gl. d.
25, zdaj ena le po 10 gl. d. 25 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebrno-nikla, na 15 rubi-
nih, z emajliranim kazalom, za sekunde, kristalnim
plošnatim steklom, poprej gl. 21, zdaj ena le gl. 7.25,
vse na sekunde repasirane.

1000 ur na vreteno, z izrezanim zaklopcem iz srebr-
nika, kristalnim plošnatim steklom na 8 rubinih, naj-
natanjčnije repasirane, z verižico, medaljonom i za-
metnim etuisom, poprej gl. 15, zdaj ena le gl. 5.60.

1000 ur na kotvo, iz čistega 13 lotnega srebra, po c. k.
puncovnem uredu pregledane, na 15 rubinih, razen te-
ga električno pozlačene, najnatanjčnije regulirane. Te
ure so poprej stale 27 gl., zdaj pa stoje le gl. 13.40.

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravega 13 l.
teškega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane.
Poroštvo se daje, da so najtčnije na sekunde repasi-
rane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba ni-
koli popravljati. Taka ura je veljala poprej gl. 35,
zdaj pa se dobiva za neverjetno ceno 16 gl. Razen te-
ga se dobiva z uro vred zastoj verižica, medaljon, e-
tui iz zameta i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospo, na 10 rubinih, prej 40
gl., zdaj 20 gl.

1000 remontoir ur iz pravega zlata za gospode ali go-
spé, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

650 ur za zid z najlepšim emajliranim okvirom in bit-
nim klavirnom, poprej 6 gl. 75 kr.

650 ur budilnic z udarcem, ki prav dobro tolče, naj-
natanjčnije regulirane, tudi pripravne za mizne pisarje;
poprej 12 gl., zdaj le 4 gl. 80 kr.

650 ur z nikalom v najlepši izdelanej visokej gotiškej
omarici, navijajo se vsacih 8 dni, najtčnije na čas regu-
lirane, izvanredno lepe i krasne. — Ker ima taka
ura še po 10 letih dvojno vrednost, ne imela bi se v
nobenej hiši pogrešati, posebno ker je taka res krasota
sobi. Take ure so poprej veljale po 35 gl., zdaj pa
izjemno le 15 gl. 75 kr.

Kedar se naročujejo ure z nihalom, treba je priložiti za-
gotovščino.

Napis:

Razprodaja ur
urarnice Ph. Fromme
Wien, Rothenhumstrasse 9, parterre.

Vložnih in
spekulacijskih
popirjev nakup v vseh kombinacijah
proste spekulacije, konsorcij in
premijs

izvršuje pripoznano realno in diskretno po ori-
ginalnih kursih na

dunajski borsi

za Avstro-Ogrsko jedino morodajna banka „Leitha“
(Halma), Wien, Schottenring 15. Strokovnjaška, na-
gla in skušena informacija, teleg. avizi, na po-
kušnjo številke financ. in srečkanjskega lista „Lei-
tha“, kakor bogato brošuro (vse evrop. srečkanjske
načrte, pojasnilo za vloge in spekulacije in spekulacijske
popirje i. t. d. franco in gratis.

Novije sodbe zdrav. veljakov o
Franc-Jozefovem grenkem studencu

najuspešnejši grenki vodi:

Prof. dr. Biesiadecki, Lemberg. Protomod-
eljni zdravstveni referent. Učinja, če se jo le malo vzame, da gre
gotovo od človeka pa brez bolečin i pri daljši rabi ne ugubi moči in
ne zadržuje prebavljanja. V Lvova 3. nov. 1879.

Prof. dr. C. pl. Braun-Ferwald, Dunaj.
Prav mnokrat sem se uže prepričal o znanom naglem in zanes-
ljivem učinku to grenke vode; zato priporočam najtopleje to vodo
bolnim gospoem Dunaj 1879.

Dr. Emilij Rosa. Tridentski zdravniški vodja. Voda Franc-
Jozefovega grenkega studenca rabila se je z najboljšim vpehom v tujaknji civilni bolnišnici
kot čistilni pomoček, ker ima očus prijeten in kaže svojo moč tudi
če je po malem jemlješ.
Ako pa jo jemlješ vsak dan, ti pomaga najbolje proti kroničnemu
želodčnemu in črevesnemu kataru in ozdravi za dolgo časa brez
neprijetnosti tudi najhikkejšega bolnika.
V Tridentu, 27. marca 1881.

**Dr. Kleinwächter prof. klinike za žen-
ske bolezni v Insbrucku.** Dokazala se je vselej
upitajoča, ne da bi imela kak drugi nepriljeni učinek kakor druge
grenke vode za to zasluž, da se v krogu kolegov in občinstva gor-
ko priporoča.

C. kr. občna bolnica, Dunaj. V zdrav. odd-
sche-ja „Pri želodčnem in črevesnem kataru, habit zaprtju, brestoš-
nosti, krvencem zgokčeni, hemoridih, jeternih bolestin in ženskih
bolezni so se dosegli izvrstni uspehi.“ 1878.

Glavna zaloga za Gorico in deželo samo pri G. CRISTOFO-
LETTI v lekarnici „pri črnem medvedu“ na Travniku, kamor naj se
pošiljajo naročila za več množice. Dobiva se tudi v Seppenhof-
jevi drogeriji unstran škofije.

Dunaj.

Dunaj.

Čujte, glejte in strmite!

Skupno oskrbnitvo velike tovarne za anglo-bri-
tansko srebro, ki je prišla na kant, prodaja vsu blago
zelo pod cenilno vrednostjo. Proti vpošiljavti zneska ali
proti podvretju 7-30 gl. dobi se izvrstna mizna posoda
iz prefinega anglo-britanskega srebra (ki je stala
prej 35 gl.), in vsak, ki se na njo naroči, dobi pismeno
garancijo za 10 let, da ostane posoda bela.

6 miznih nožev s fino jekleno ostrino,

6 vilic iz pravega anglo-brit. srebra iz enega kosa

6 miznih močnih žlic iz anglo-brit. srebra,

6 f. žlic za kavo iz anglo-brit. srebra,

1 žib. zajemalnica za juho iz anglo-brit. srebra,

6 nožnih podlog iz anglo-brit. srebra,

6 angleških desertnih tas,

1 fina posoda za poper ali slakor,

6 fino izdelanih miznih tas,

6 lepih, močnih jajčnih kozarcev,

6 finih jajčnih žlic iz anglo-brit. srebra,

4 krasne fine tase za sladkor,

1 čajnik prve vrste,

2 krasna dvoranska mizna svečnika.

64 komadov.

Dokaz, da moj oglas

ni sleparsk

se javno zavežem, blago nazaj vzeti, če ne ugaja.

Čistilni prah za zgornjo posodo se dobiva pri meni

škatljica po 15 kr.

Kdor hoče torej imeti dobro in pravo blago, ne pa

sleparije, naj pošlje zaupno, dokler ga je še kaj, z na-
slovom

J. H. RABINOVICZ, Wien,

General-Depot der Anglo-Brit. Silberfabrik II.

Schiffsamtgasse 20 a.

Lekarnica „Alla Madonna“ v Korminu

Velika zaloga vsakovrstnih zdravil.

FRANZONI-JEVE

sladke pastiljice iz ka-

šja tamarindane. Po-

magajo proti nadlož-

nostim v gelu, proti

kašlju, hripavosti, pr-



snemi kataru, ugajajo posebno pridigarjem učiteljem
in pevcem. Naj se pazi, da je na vsaki škatlji zna-
menje iznajdnca in no vsako škatljico vtisnjeno ime
„Franzoni“.

Vsaka škatljica stane 25 kr.

Dobi se tudi v Gorici v lekarnici Pontoni jevi v
Raštelu; v Trstu v lekarnici Cignola na Corso.